

Streszczenie rozprawy doktorskiej Mgr Fabiana Elżanowskiego /j.polski/ pt. „Ograniczenia wertykalne w handlu elektronicznym”

Przedmiotem dysertacji doktorskiej pod tytułem „Ograniczenia wertykalne w handlu elektronicznym” jest zbadanie wpływu nowych zjawisk gospodarczych, związanych z rozwojem dystrybucji *online*, na kierunki zmian unijnej polityki antymonopolowej. Obowiązujące reguły prawa antymonopolowego dotyczące dystrybucji, w szczególności reguły wynikające z orzecznictwa Trybunału, powstały na potrzeby oceny stanów faktycznych charakterystycznych dla dystrybucji *offline*. Rozwój handlu elektronicznego istotnie wpłynął na stosunki dystrybucyjne. W reakcji na nowe zjawisko gospodarcze przedsiębiorstwa zmieniły dotychczasowe praktyki oraz wprowadziły nowe ograniczenia w porozumieniach dystrybucyjnych.

Celem niniejszej dysertacji jest weryfikacja następującej hipotezy badawczej: Obowiązujące reguły unijnego prawa antymonopolowego pozwalają na efektywną ocenę antymonopolową ograniczeń w dystrybucji *online*. Należy przy tym wyjaśnić, że pod pojęciem efektywnej oceny antymonopolowej ograniczeń w dystrybucji *online* rozumiem taką ich kwalifikację prawną w świetle art. 101 ust. 1 i 3 TFUE, która realizuje cele unijnej polityki antymonopolowej. Z kolei pod pojęciem reguł unijnego prawa antymonopolowego rozumiem: reguły unijnego prawa pierwotnego – art. 101 TFUE; reguły prawa wtórnego – rozporządzenia unijne, w szczególności rozporządzenie 330/2010, oraz orzecznictwo Trybunału; reguły prawa miękkiego (ang. *soft law*) – wytyczne i zalecenia Komisji, w szczególności wytyczne dotyczące ograniczeń wertykalnych. Reguły wynikające z ww. źródeł tworzą ramy oceny antymonopolowej porozumień dystrybucyjnych.

Analiza przeprowadzona w niniejszej pracy nie pozwoliła jednoznacznie potwierdzić hipotezy badawczej. Co do zasady hipoteza została potwierdzona w odniesieniu do systemów dystrybucji wyłącznej i dystrybucji selektywnej. W tym zakresie obowiązujące reguły unijnego prawa antymonopolowego pozwalają na efektywną ocenę nowych ograniczeń związanych z handlem elektronicznym. Na krytykę w tym aspekcie zasługuje jednak stanowisko Komisji, która w odniesieniu do całkowitego zakazu sprzedaży przez Internet powinna zastosować orzecznictwo dotyczące ograniczeń eksportowych. Zakaz sprzedaży *online* stanowi bowiem przejaw ograniczenia eksportowego i jako taki powinien być jednoznacznie uznany za ograniczenie konkurencji ze względu na cel.

Z kolei analiza dotycząca statusu agenta handlowego, porozumień franczyzy oraz dystrybucji treści cyfrowych nakazuje odrzucić hipotezę badawczą. Aktualne reguły dotyczące przesłanek oceny statusu agenta handlowego nie pozwalają na efektywną ocenę ograniczeń narzucanych w porozumieniach przez platformy handlu elektronicznego. W odniesieniu do porozumień franczyzy rozporządzenie 330/2010 oraz Wytyczne całkowicie pomijają specyfikę franczyzy oraz możliwość zastosowania w zakresie ograniczeń sprzedaży *online* doktryny niezbędnych ograniczeń. W przypadku dystrybucji treści cyfrowych i porozumień licencyjnych aksjologia ochrony własności intelektualnej wyraźnie dominuje nad realizacją imperatywu integracyjnego (budową jednolitego rynku cyfrowego). W konsekwencji unijny zakaz porozumień ograniczających konkurencję nie pozwala przetłamać charakterystycznej segmentacji terytorialnej w dystrybucji treści cyfrowych.
